

OHJE VASTAANOTTOKESKUKSESSA TOIMIVILLE VAPAAEHTOISILLE

Tervetuloa Punaisen Ristin vapaaehtoiseksi. On hienoa, että olet päättänyt antaa aikaasi vapaaehtoistoiminnalle ja tukea siten turvapaikanhakijoiden kotoutumista. Nämä ohjeet ja säännöt on tehty tukemaan Sinua vapaaehtoisena.

Punaisen Ristin periaatteet

Punaisen Ristin ja Punaisen Puolikuun liikkeen toimintaa ohjaa seitsemän perusperiaatetta: Inhimillisyys, tasapuolisuus, puolueettomuus, riippumattomuus, vapaaehtoisuus, yleismaailmallisuus, ykseys. Punaisen Ristin vapaaehtoisilla ja työntekijöillä on velvollisuus noudattaa näitä periaatteita. Punainen Risti ja Punainen Puolikuu tunnetaan parhaiten kansainvälisenä suojamerkkinä. Jokainen vapaaehtoinen on maailmanlaajuisen liikkeen näkyvä edustaja. Siksi yhteisten periaatteiden, näiden ohjeiden sekä järjestön eettisten ohjeiden noudattaminen on tärkeää. Turvapaikanhakija- ja vastaanottotyössä järjestön toimintaa ohjaa myös pyrkimys auttaa avun tarpeessa olevia ihmisiä.

Lisätietoa: *Eettiset ohjeet ja Vastaanottokeskuksen vapaaehtoisopimus*

Vaitiolovelvollisuus

Vastaanottokeskuksessa toimivat vapaaehtoiset ovat vaitiolovelvollisia. Älä kerro ulkopuolisille asukkaiden henkilökohtaisia asioita. Kaikki mitä näet ja kuulet asukkaista keskuksessa jää sinun omaan tietosi. Vastaanottokeskuksissa käytämme asukkaista vain etunimiä. Kaikki eivät halua tulla tunnistetuiksi. Jos jokin asia askarruttaa, voit keskustella siitä henkilökunnan tai oman toimintaryhmän vastuuhjaajan kanssa.

Lisätietoa: *Vastaanottokeskuksen vapaaehtoisopimus*

Vapaaehtoisten vakuutus

Suomen Punaisen Ristin toiminnassa sattuneissa tapaturmissa ja vahingoissa ovat etusijalla toimijoiden omat henki-, vapaa-ajan tapaturma- sekä kotivakuutukset. Suomen Punaisella Ristillä on vapaaehtoistoimintaa varten kaksi valtakunnallista vakuutusta. Vapaaehtoistoiminnan ryhmätapaturmavakuutus (353-3989247-4), joka korvaa Punaisen Ristin vapaaehtoisille sattuneet tapaturmat ja niiden hoitokulut.

Järjestön toiminnan vastuuvakuutus (312-0625071-V) korvaa vakuutetussa toiminnassa toiselle aiheutettuja henkilö- tai esinevahinkoja, joista Suomen Punainen Risti on toiminnan järjestäjänä korvausvastuussa. Tämä tarkoittaa ns. kolmannelle osapuolelle, järjestön ulkopuoliselle henkilölle/taholle sattuneita vahinkoja, joiden syntymiseen olemme omalla toiminnallamme vaikuttaneet tai sen aiheuttaneet.

Media ja valokuvaaminen

Vastaanottokeskuksen henkilökunta (yleensä johtaja tai apulaisjohtaja) vastaa kaikista mediayhteyksistä. Kaikki vastaanottokeskukseen liittyvät kysymykset ohjataan henkilökunnalle. Voit kertoa omasta vapaaehtoistoiminnastasi, mutta sovi siitä etukäteen johtajan kanssa. Valokuvaaminen keskuksissa ei ole suotavaa. Jos kuitenkin haluat kuvata, on niin kohteilta kuin keskuksen henkilökunnalta pyydettävä etukäteen lupa. Turvapaikanhakijalle on myös kerrottava selvästi kuvan käyttötarkoitus. Kuvien julkaisu netissä on kiellettyä ja julkaisusta tulisi aina sopia erikseen kuvan kohteiden ja henkilökunnan kanssa.

Turvallisuus

On toivottavaa, että vapaaehtoiset eivät toimisi yksin, vaan parina olisi aina joko toinen vapaaehtoinen tai työntekijä. Alle 18-vuotiaat voivat osallistua ryhmätoimintaan ja aikuisten koordinoimaan vapaaehtoistoimintaan, mutta eivät henkilökohtaiseen ystävätoimintaan (ts. alle 18-vuotiaat eivät yksin voi toimia turvapaikanhakijan ystävänä). Uhkaavissa tilanteissa on tärkeää vetäytyä pois, suojata itsensä ja ilmoittaa uhasta henkilökunnalle. Suosittelemme että keskuksissa vapaaehtoiset käyttävät ainoastaan etunimeään eivätkä luovuta omia yhteystietojaan asukkaille. Suosittelemme että vapaaehtoiset käyttävät Punaisen Ristin nimilappuja.

Lisätietoa: *Ohje väkivalta- ja uhkatilanteiden varalle*

Terveys

Hyvällä käsi- ja yskimishygienialla voidaan ehkäistä infektioiden leviämistä tehokkaasti. Vapaaehtoisia ei rokoteta tai heille ei tehdä muita tutkimuksia, mikäli ei ole erityistä terveydellistä vaaraa.

Vapaaehtoiset huolehtivat itse perusrokotuksensa (polio, jäykkäkouristus, kurkkumätä, MPR) kuntoon. Mikäli terveydenhuollosta vastaava henkilö harkitsee ja päättää hepatiitti-rokotteen tarpeellisuudesta ja vapaaehtoinen toimii sellaisen ryhmän/asukkaan kanssa, jolloin tartuntavaara on olemassa, voidaan hepatiittirokote antaa.

Myös asukkaita kannattaa perehdyttää ja opastaa hygieniakysymyksissä, jotta he eivät levitä infektioita.

Miten käyttäydytään

Vapaaehtoiset ovat vastaanottokeskuksissa vieraita. Keskuksen vierailuaikoja, sääntöjä ja henkilökunnan ohjeita tulee noudattaa. Vierailun/vuoron loppuksi käydään henkilökunnan tai oman toimintaryhmän vastuuhjaajan kanssa lyhyesti läpi sen kulku. Asiakkaille ei saa tuoda mitään tavaraa, syötävää tai juotavaa ellei tästä ole erikseen sovittu henkilökunnan kanssa.

Romanttiset suhteet turvapaikkaprosessissa olevien kanssa ovat vapaaehtoisilta ehdottomasti kiellettyjä. Vapaaehtoisten ei tulisi myöskään lainata tai antaa rahaa tai tehdä hankintoja turvapaikanhakijoille. Vapaaehtoiset eivät myöskään saa tehdä omavaltaisia päätöksiä toiminnan järjestämisestä. Toiminnasta sovitaan aina henkilökunnan sekä muiden vapaaehtoisten kanssa.

On tärkeää kohdata asukkaat ihmisinä. Kohtaa ihmiset ystävällisesti, rauhallisesti ja hymyile. Käytä aikaa jutteluun ja läsnäoloon. Puhu selkeää suomea.

Uskonto ja politiikka

Uskontoon ja politiikkaan liittyvät asiat eivät kuulu Punaisen Ristin toimintaan. Vapaaehtoiset ja työntekijät eivät ota kantaa poliittisiin tai uskonnollisiin mielipiteisiin. Punaisen Ristin toiminnassa kohtaavat ihmiset, eivät uskonnot tai poliittiset näkemykset.

Punaisen Ristin mandaatti vastaanotossa

Suomen Punainen Risti perustaa vastaanottokeskuksia ja hätämajoitusyksiköitä yhteistyössä viranomaisten kanssa ja heidän valtuuttamana. Punainen Risti ei osallistu turvapaikkapäätöksiin. Vapaaehtoisten ja työntekijöiden ei tule ottaa kantaa turvapaikkaprosesseihin tai turvapaikkapolitiikkaan.

Lisätieto-ohjeistukset ja dokumentit RedNetin SPR monikulttuurisessa ryhmässä https://rednet.punainenristi.fi/monikulttuurinen_ryhma sekä Osastotoimistossa <https://rednet.punainenristi.fi/osastotoimisto>.